

Mfv.I.10.319/2013/6.

A Kúria a dr. Krasznai Mária ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Hetzer István ügyvéd által képviselt alperes ellen közalkalmazotti jogviszony jogellenes megszüntetése és jogkövetkezményei, valamint szabadság megváltás és túlóradíj iránt a Kaposvári Munkaügyi Bíróságnál 6.M.180/2011. szám alatt megindított és másodfokon a Kaposvári Törvényszék 3.Mf.21.807/2012/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2014. március 5. napján megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t

A Kúria a Kaposvári Törvényszék 3.Mf.21.807/2012/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek - tizenöt nap alatt - 15.000 (tizenötezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárás illetéke az államot terheli.

I n d o k o l á s

A felperes többször módosított keresetében közalkalmazotti jogviszonya jogellenes megszüntetésének megállapítását és az ehhez fűződő jogkövetkezmények alkalmazását kérte visszahelyezésének mellőzésével. Ezen túlmenően 91 napi szabadság megváltása címén 428.598 forint, túlmunka címén 2.133.606 forint, ünnepnapokon végzett munka címén 130.000 forint, helyettesítés címén 1.100.000 forint és kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

A Kaposvári Munkaügyi Bíróság 6.M.180/2011/46. számú ítéletével kötelezte az alperest 77.000 forint felmentési bér, 154.000 forint végkielégítés, 424.776 forint szabadságmegváltás, 935.385 forint túlmunkadíj, 60.000 forint munkaszüneti napon végzett túlmunkadíj, továbbá ezen összegek különböző időponttól járó késedelmi kamatai megfizetésére. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Az alperest perköltség fizetésére kötelezte és kimondta, hogy az illeték az államot terheli.

A munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2004. július 1. és 2011. május 31-e közötti időszakban 12 alkalommal kötött, határozott ideig tartó kinevezéssel állt közalkalmazotti jogviszonyban az alperessel, piacfelügyelő munkakörben.

2005. április 1-jétől 2009. december 1-jéig napi 8 órás (heti 40 órás) munkaidőben 102.700 forint illetménnyel, ezt követően 6 órás (heti 30 órás) részmunkaidős foglalkoztatása történt 77.000 forintos havi illetmény mellett.

Az elsőfokú bíróság a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (Kjt.) 21. § (5) bekezdése alapján megállapította, hogy a felperes 12 alkalommal történő határozott idejű közalkalmazotti kinevezése nem felel meg a Kjt. 21. § (1) és (2) bekezdésében foglaltaknak, vagyis a foglalkoztatása határozatlan

idejű közalkalmazotti jogviszonynak minősül. Megállapította, hogy a jogviszony megszüntetése során a munkáltató eljárása nem volt jogellenes figyelemmel arra, hogy a képviselő-testület 15 fős létszámleépítésről döntött, amely a felperes munkakörét is érintette.

A szabadságmegváltás kapcsán megállapította, hogy a 2008. március 28-ától 2011. május 31-éig terjedő időben a felperest 95 nap szabadság illette meg, amelynek kivételét az alperes által csatolt szabadságnylvántartó tömbben aláírásával elismerte. Ugyanakkor tanúvallomásokkal, továbbá az általa vezetett füzet adataival bizonyította, hogy négy napon túl további szabadságot ténylegesen nem vett igénybe, akkor is munkát végzett.

A felperes túlmunkadíj igényével kapcsolatban az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az alperes a piaci nyitvatartási idő teljes tartama alatt foglalkoztatta a felperest, ami keddtől pénteki napokon 7-17 óráig, szombatonként 7-13 óráig tartó nyitvatartást jelentett. 2008. március 31. és 2009. december 31. közötti időszakban a 40 órás munkahétre figyelemmel és a napi fél óra ebédidő levonásával 86 héten keresztül heti 3,5 óra túlmunkát, míg a 2010. január 2011. március 31-éig terjedő időszakban a heti 30 óra munkaidő mellett az ebédszünetek levonásával heti 13,5 túlórát jelentett 71 héten keresztül. Ezen időszakokra tekintettel - az 50 %-os pótlékok megfizetése mellett - az elsőfokú bíróság 911.660 forintot talált megállapíthatónak. Ezen túlmenően a 2009. május 14. és 26. közötti időtartamban, amikor a felperes a B.V.GY. területén végzett medencetakarítási munkákat, 23.675 forint túlmunkadíj megfizetésére kötelezte az alperest. A perbeli időszakban a felperes május 1. és augusztus 20. közötti munkaszüneti napokon a piac nyitvatartására figyelemmel 6 napon keresztül végzett munkát, erre az időszakra további 100 %-os bérpótlék megfizetésére kötelezte a bíróság az alperest.

A felperes egyéb túlmunkadíj igényét, illetve helyettesítési díjigényét azzal az indokkal utasította el, hogy a felperes által megjelölt tevékenységet munkaidőben látta el, illetőleg más munkáját nem helyettesíthette, így az erre alapozva előterjesztett kereset megalapozatlan.

A perköltség viselésével kapcsolatos döntését az elsőfokú bíróság azzal indokolta, hogy a felperes túlnyomórészen pernyertes lett, ezért a részleges pernyertességére figyelemmel a tárgyalásokon történő részvétellel kapcsolatos utazási költség címén marasztalta az alperest, illetve ilyen arányban kötelezte az állam által előlegezett szakértői költség megfizetésére, míg a feljegyzett illetéket az állam viseli.

Az alperes fellebbezése és a felperes csatlakozó fellebbezése folytán eljáró Kaposvári Törvényszék 3.Mf.21.807/2012/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett rendelkezéseit nem érintette, míg fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatta és az alperes által szabadság megváltás címén fizetendő összeget 93.360 forintra, míg a túlmunkadíj címén

megfizetendő összeget 834.806 forintra leszállította. A perköltség viseléssel kapcsolatos rendelkezést részben és akként változtatta meg, hogy a felperest 200.000 forint részperköltség viselésére kötelezte, a felperes által fizetendő feljegyzett, állam által előlegezett költség összegét pedig leszállította. Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta és rögzítette, hogy a fellebbezési eljárási költségét mindegyik fél maga viseli, míg a feljegyzett fellebbezési eljárási illeték az államot terheli.

A másodfokú bíróság a felmentés jogellenessége kapcsán osztotta az elsőfokú bíróság ítéletében kifejtetteket. A fellebbezésben hivatkozott O.N. személyét illetően sem találta a munkáltatói intézkedést jogszabályba ütközőnek. Megállapította, hogy az ítélezési gyakorlat szerint a felmondás indokának a felmentés közlésekor kell valósnak és okszerűnek lennie, ez pedig a perbeli esetben nem vitásan megvalósult. A felperes jogviszonyának megszűnését követően egy év elteltével esetlegesen betöltött piacfelügyelői munkakör nem hathat ki a felmentés jogszerűségére.

A jogerős ítélet szerint az alperes becsatolta a felperes által aláírt szabadságnylvántartó tömb másolatát, amit a felperes elismert. Eszerint a perbeli időszakban 2009. és 2010. évben 31-31 nap, 2011. évben 13 nap szabadságot igényelt, amit az alperes a részére engedélyezett. A 2008. évre vonatkozóan az alperes a szabadság kiadását okirattal nem bizonyította. A perbeli időszakban a felperest 2008. évre 20 nap, 2009. és 2010. évre 31-31 nap, míg 2011. évre 13 nap időarányos szabadság illette meg, amelyből 75 nap szabadságot a munkáltató okirattal igazoltan kiadott. Az alperes a 2008. évre járó 20 nap szabadságot köteles tehát megváltani az Mt. 136. §-a alapján.

A másodfokú bíróság a tanúvallomások alapján nem találta megállapíthatónak a szabadság alatti folyamatos munkavégzés tényét. Több, a perbeli piactól helyileg részben elkülönülő „sátorváros” területén árusító tanú egybehangzóan állította, hogy a perbeli időszakban a felperest minden piaci napon látták dolgozni a nyitvatartási idő alatt, kivéve amikor szabadságon vagy táppénzen voltak. Ezen tanúk is azonban egyezően adták elő, hogy 2009. júliusától a „sátorváros” már nem a piac üzemeltetésébe tartozott, akkortól nem a felperes szedte tőlük a helypénzt, ezért a 2009. júliusát követő felperesi munkavégzésre nem tudtak nyilatkozni.

Az elsőfokú bíróság a tanúvallomások mérlegelése alapján tévesen következtetett arra, hogy a perbeli időszakban az okirattal igazoltan kiadott szabadnapokon a felperes a piacon munkát végzett. A munkaköri leírás, valamint a piaci rendelet alapján a piacfelügyelőként dolgozó felperes a teljes nyitvatartási idő alatt gondoskodott a piac területén a rendfenntartásról és el kellett látnia a számára előírt feladatokat. Tévesen hivatkozott az alperesi fellebbezés arra, hogy a piacrendeletek nem tartalmazták a piac nyitvatartási idejét. Ezen állítással ellentétben mind az első-, mind a másodfokú eljárás során az alperes által becsatolt piaci rendeletekből megállapítható volt, hogy a nyitvatartási idő

keddtől péntekig 7-17 óráig, szombaton pedig 7-13 óráig tartott. Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok mérlegelése alapján helyesen állapította meg, hogy a felperes tényleges munkaideje a piac nyitvatartási rendjéhez igazodott, amelybe a fenti munkák végzése is beletartozott.

A felperes a részére kiadott 75 napi szabadság ideje alatt ténylegesen nem végzett munkát, ezen napokra részére túlmunkadíj nem jár, az csak a „tényleges munkanapokra” illeti meg. Eszerint a 2008. március 28-ától december 31-éig terjedő időszakban 31 nap szabadságot adott ki az alperes. Ezt kerekítve - öt napos munkavégzést alapul véve - az elsőfokú bíróság által elszámolt 86 heti munkavégzéssel szemben 80 heti munkavégzést jelent. Ezért erre az időszakra 256.200 forint túlmunkadíj jár a felperesnek az Mt. 147. § (1), (2) és (3) bekezdése alapján.

A 2010-től 2011. március 31-éig terjedő időszakban a felperes összesen 44 nap szabadságot vett igénybe, ezért az öt napos munkahéttel számolva a 71 heti időtartamot 9 héttel kellett csökkenteni. Ebből következően 62 hétre heti 13,5 óra túlmunkával, valamint 442 forint órabérrel és 50 %-os bérpótlékkal számolva 554.931 forint túlmunkadíj jár a felperesnek. A B.GY.-ben 2009. május 14. és 26. között 14 napon keresztül este 20-22 óráig medencetakarítási munkát végzett, ami a munkaidejét meghaladó időben történt, ezért erre az időszakra is joggal tart igényt túlmunkadíjra, amelynek összege 23.775 forintban állapítható meg.

A perköltségről a másodfokú bíróság kifejtette, hogy a felperes által a jelen perben érvényesített valamennyi kereseti követelés szerint számított perérték kerekítve mintegy 6.600.000 forintra tehető. Ezzel szemben az elsőfokú bíróság 1.651.161 forint megfizetésére kötelezte az alperest. Az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg a pernyertesség arányát a felperes javára 90 %-os mértékben. Az alperes fellebbezése a szabadságmegváltás és a túlmunkadíj körében részben eredményre vezetett, melynek következtében a marasztalás összege 1.195.490 forintra tehető. Az alperes tekinthető pernyertesnek 80 %-ban, míg a felperes csak 20 %-ban, ezért a felperes köteles részperköltséget fizetni az alperes részére. Mivel a munkáltató és jogi képviselője között ügyvédi díjmegállapítás jött létre, a bíróság a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdése alapján 200.000 forint részperköltség megfizetésére kötelezte az alperest.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében a másodfokú bíróság ítéletének „megváltoztatását”, és a munkaügyi bíróság ítéletének helybenhagyását kérte az alperes perköltség viselésre kötelezése mellett.

A felülvizsgálati érvelés szerint a felperes 2004. július 1-jétől 2011. május 31-éig állt az alperesi munkáltatónál „piacfelügyelő” munkakörben közalkalmazotti jogviszonyban. Ezen időszak alatt az alperes 12 alkalommal évenként kötött határozott idejű munkaszerződést a felperessel, amely egyébként a joggal való visszaélés klasszikus esetének minősül.

A felperes meg nem határozható időpontban, de az elsőfokú ítélet meghozatalát követően észlelte, hogy a volt munkaterületén, a piac bejáratánál megjelölésre került piacfelügyelőként egy személy, melyre vonatkozóan fényképfelvételt is készített, és ezt becsatolta a másodfokú bíróságnak. Az alperes a másodfokú tárgyaláson bemutatott egy iratot, amely a felperes és a képviselője részére nem került bemutatásra, de eszerint nevezett személy segédmunkásként van foglalkoztatva. Minden alapot nélkülöz a másodfokú bíróságnak ezen körben az ítéleti indokolása, és a kért bizonyítási indítvány elutasítása.

A szabadságmegváltásról a felülvizsgálati érvelés szerint a munkaügyi bíróság azt állapította meg, hogy a felperest 424.778 forint illeti meg ezen a jogcímén 91 napra figyelemmel. Ezen napok esetében 2008., 2009., 2011. évekre vonatkozóan 75 napra a szabadság kivételét a felperes aláírásával igazolta, azonban megalapozottan megállapította, hogy ezeken a napokon a felperes ténylegesen munkát végzett, mivel a - a tanúvallomásokon túlmenően - okirati bizonyíték is rendelkezésre állt a tényállás alátámasztására. Nevezetesen a felperesnek nyilvántartást kellett vezetnie az árusoktól beszédett napi helypénzről, amely összegek rendszeres időközben a szabadság időtartama alatt az alperes felé feladásra kerültek, ez pedig összességében lefedi a 75 napra vonatkozó szabadságos időszakot.

A munkaügyi bíróság a felperes javára túlmunkadíj címén 935.385 forintot állapított meg, amely összeget a másodfokú bíróság leszállította a szabadságra vonatkozó döntéshez igazodva. Azzal indokolta, hogy a munkaügyi bíróság ebben a körben a bizonyítékokat helytelenül értékelte, amely megállapítás megalapozatlannak, következésképpen törvénysértőnek minősül. A túlmunka megállapítása téves az elsőfokú ítéleti döntésben, ugyanis a felperes nem heti 4 óra túlmunkát végzett, hanem amikor a felperes munkaideje 6 órás volt, akkor napi 4 óra túlmunkát látott el a munkaköri leírásnak és az önkormányzati szabályzatoknak megfelelően. Ezen felperesi fellebbezésben foglaltakat a másodfokú bíróság figyelmen kívül hagyta.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében törvénysértőnek tartotta a másodfokú bíróság pertárgy értékre vonatkozó meghatározását utalva a Pp. 24. § (2) b) pontjában foglaltakra. Tévesen állapított meg az alperes részére 200.000 forint perköltséget, ezzel összefüggésben az alperes terhére 15.000 forint előlegezett költséget. A munkaügyi bíróság a pertárgy értékének helyes megállapításával mondta ki, hogy az alperes nagyrészt pervesztes lett, ezzel szemben a másodfokú bíróság minden alapot nélkülözően, „szögesen ellentétes” ítéleti döntést hozott.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Pp. 275. §-ának (2) bekezdése szerint a Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem keretei között

vizsgálhatja felül.

A Pp. 272. § (2) bekezdése értelmében a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati kérelem irányul, azt, hogy a fél milyen tartalmú határozat meghozatalát kívánja, továbbá elő kell adni - a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése mellett -, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja.

A felperes a Pp. 249. § (2) bekezdésének megsértésére hivatkozott eljárási jogszabálysértést panaszolva arra utalással, hogy a másodfokú bíróság nem rendelt el bizonyítást annak tisztázása érdekében, hogy az általa ellátott munkakört mikor töltötték be újra.

Megalapozatlan ezen felülvizsgálati érvelés, mivel a másodfokú bíróság vizsgálta a felperes hivatkozását O.N. foglalkoztatását illetően, és a rendelkezésre álló adatok alapján jogszabálysértés nélkül jutott arra a következtetésre, hogy ezen személy a felperes közalkalmazotti jogviszonyának megszüntetését követően egy évvel került alkalmazásra, és nem piacfelügyelő, hanem segédmunkás munkakörben (Mfv.3/A/1.). Mivel O.N. foglalkoztatására jóval a felperes jogviszonyának megszüntetését követően került sor, így az sem lenne jogsértő, ha ismételten szükség lenne az alperesnél piacfelügyelő foglalkoztatására, és ez történt volna meg a felperes által hivatkozott személy esetében. Így a másodfokú bíróság helyesen fejtette ki, hogy nincs annak jelentősége, miszerint a piac nyitvatartásáról tájékoztatást adó táblán piacfelügyelőként került O.N. feltüntetésre.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság téves következtetésre jutott a szabadságmegváltása és a túlmunkadíj számítása során. Ebben a körben azonban jogszabálysértést és jogszabályhelyet nem jelölt meg, az általa hivatkozott Pp. 253. § (2) bekezdése a jogsértés indokául nem szolgálhat, mivel az kizárólag a fellebbezési eljárásban hozható határozatokról ad eligazítást. Erre figyelemmel a Kúria a felülvizsgálati kérelemnek ezen részét nem vizsgálhatta [Pp. 272. § (2) bekezdés].

A felperes a Pp. 24. § (2) b) pontjának megsértésére is hivatkozott, mivel álláspontja szerint a másodfokú bíróság tévesen számította ki a perköltség összegét.

A Kúria egyetértett a törvényszék ítéletének ebben a körben tett okfejtésével is, az megfelelt a jogszabályi előírásoknak. A felperes által hivatkozott jogértelmezés téves. A munkáltatói intézkedés jogellenességének megállapítása iránt előterjesztett perben valóban az egy éves átlagkereset összege a pertárgy mértéke [Pp. 24. § (2) bekezdés b) pont], és ebbe nem kell beszámítani a jogviszony megszüntetéshez kapcsolódó egyéb juttatások összegét (végkielégítés, felmentési időre járó bér, stb.). Az egyéb igények azonban - amelyek nem a jogviszony megszűnéséhez kapcsolódnak -, mint a jelen esetben a szabadságmegváltás, helyettesítési díj, túlmunka, ünnepnapokon végzett munka ellenértéke, fürdő területén

végzett tevékenység, a pertárgy érték meghatározásakor önálló igényként merülnek fel. Ebből következően a jogerős ítélet jogszabálysértés nélkül határozta meg a pertárgy értékét, a pernyertesség arányát, és jogszabálysértés nélkül indokolta az eljárási költséget.

A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős határozatot hatályában fenntartotta a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése szerint.

A felülvizsgálati eljárásban a pertárgy értéke a jogviszony megszüntetés jogellenessége megállapításához fűződő egy évi átlagkereset, valamint a szabadságmegváltás, és a túlmunkadíj különbözet összegéhez igazodott. A felülvizsgálati eljárásban teljes mértékben pervesztes felperes perköltség fizetési kötelezettsége ennek alapján a Pp. 78. §-ának (1) bekezdésén alapult.

A felülvizsgálati eljárás illetéke az államot terheli az adott ügyben irányadó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 3. § (1) bekezdés f) pontja, 13. § (1), (2) bekezdés, 14. §, valamint a Pp. 359/A. §-a szerint.

Budapest, 2014. március 5.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Takács Andrea s.k. bíró
A kiadmány hiteléül: Nné tisztviselő